

ZP-NKWR.431.2.5.2019.EK

Pan
Sylwester Pajęcki
Dyrektor
Wrocławskiego Centrum Opieki
i Wychowania
Placówka Nr 3

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 30 i 31 stycznia 2019 r. na podstawie art. 122 i art. 186 pkt 3 lit. a) i b) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zwanej dalej „ustawą”, (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 998, ze zm.) kontrolerzy Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu: Edyta Kubicka – starszy inspektor wojewódzki, przewodnicząca, Edyta Kamińska – inspektor wojewódzki, przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym we Wrocławskim Centrum Opieki i Wychowania w Placówce Nr 3 przy ulicy Legnickiej 21/9 we Wrocławiu, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „Domem” lub „Placówką”.

Przedmiotem kontroli była ocena przestrzegania przez Placówkę standardów opieki i wychowania, przestrzeganie praw dziecka oraz zgodność zatrudniania pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2018 roku przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2019 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 30 stycznia 2019 r. funkcję Dyrektora Placówki pełnił Pan Sylwester Pajęcki odpowiedzialny za realizację zadań w ocenianych obszarach. W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowością, której przyczyną jest nieprzestrzeganie przepisów.

Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny. Stwierdzona nieprawidłowość wpłynęła na obniżenie standardów opieki i wychowania jakie powinna wypełniać placówka opiekuńczo - wychowawcza.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń złożonych przez Zastępcę Dyrektora Placówki, akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe, wizji lokalnej Placówki oraz rozmów z wychowankami. Kontrola została odnotowana w Księżce kontroli pod nr 41. Ilekroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania Placówka Nr 3 z siedzibą przy ulicy Legnickiej 21/9 we Wrocławiu działa na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego nr PS-IS.9423.20.2014 z dnia 27 lutego 2014 r. zmienionej decyzją nr PS-IS.9423.4.2015 z dnia 17 kwietnia 2015 r. Jej szczegółowe zadania określa Regulamin Organizacyjny Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania, po ostatniej aktualizacji z dnia 5 października 2018 r. Placówka łączy zadania interwencyjne i socjalizacyjne, a regulaminowa liczba miejsc wynosi 14. Jest Placówką całodobową, chociaż, jak wynika z jej organizacji, w godzinach przedpołudniowych od 8.00 do 14.00 jest zamykana, a dzieci które są chore, ale ich stan pozwala na przemieszczanie się, są przewożone na te godziny do Placówki Nr 10 przy ul. Borowskiej. Dotyczy to również dzieci, które później niż o 8.00 rozpoczynają zajęcia w szkole. W ostatnim okresie takie sytuacje były sporadyczne, ponieważ większość dzieci rozpoczynała naukę w szkole o godzinie 8.00 lub 9.00, co potwierdzono planem lekcji poszczególnych podopiecznych. Zaznaczono także, że w przypadku konieczności pozostania dziecka w łóżku organizowane są dodatkowe dyżury. W rozmowach dzieci potwierdziły stosowane w tym zakresie praktyki.

Placówka mieści się w bliskim sąsiedztwie centrum miasta w zabytkowej kamienicy, w mieszkaniu na drugim piętrze, w którym jest:

- obszerny korytarz, w którym znajdują się szafy ubraniowe oraz wieszaki na ubrania,
- kuchnię z pełnym wyposażeniem kuchennym, duży stół z krzesłami i ławką,
- łazienkę z dwoma toaletami, 1 kabiną prysznicową, 2 umywalkami, pralką oraz suszarką,
- pokój wychowawców z biurkiem, regałami, wersalką oraz zamykaną na klucz szafą w której przechowywana jest apteczka,

- świetlicę z 2 kanapami, stołem, krzesłami, sprzętem audiowizualnym, dwoma regałami, pomieszczenie było odpowiednio oświetlone,
- trzy pokoje mieszkalne, w tym dwa pięcioosobowe i jeden czteroosobowy, każdy pokój wyposażony w odpowiednią liczbę łóżek (w tym też piętrowe), komody, szafy i szafki, stoły z krzesłami, lampy sufitowe i stojące.

Pomieszczenia były czyste, uporządkowane, estetycznie urządzone.

Na IV piętrze w tymże budynku znajdują się pomieszczenia, w których mają swoje pracownie specjaliści – pedagog, psycholog, pracownik socjalny, terapeuta, którzy obsługują Placówki Nr 3 i Nr 9 (wchodzącej w skład Zespołu WCOW, która znajduje się również w tej kamienicy). Część administracyjna Placówki ma siedzibę przy ulicy Lekcyjnej 29. Powyższe pozwala stwierdzić, że standardy bytowe zapewniane przez Placówkę Nr 3 są odpowiednie, zgodne z wymaganiami określonymi w § 18 ust. 3 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ewentualnie wskazane byłoby rozważyć możliwość przebudowania łazienki w taki sposób, by wyposażyć ją w dodatkową wannę lub drugą kabiną prysznicową.

(dowód: akta kontroli str. 22-23)

W dniu kontroli w ewidencji Placówki figurowało 13 dzieci, w tym 3 rodzeństwa (dwa trzyosobowe, jedno dwuosobowe). Pozostałe 5 dzieci – przebywało bez rodzeństwa w Placówce. Na dzień kontroli tylko jedno dziecko było w wieku poniżej 10 roku życia i przebywało w jednostce wraz ze starszą siostrą i starszym bratem. Zauważyć jednak należy, że w momencie przyjęcia całej trójki do Placówki w 2016 r., żadne z nich nie miało osiągniętego wówczas 10 roku życia. W tej kwestii będzie prowadzone odrębne postępowanie wyjaśniające.

(dowód: akta kontroli str. 24-25)

Podczas czynności kontrolnych przeanalizowano stan przestrzegania standardu dotyczącego sprawowanej nad dziećmi opieki. Dokonano zatem analizy grafików dyżurów wychowawczych za miesiące: styczeń 2019 r., październik i maj 2018 r. W żadnym z tych miesięcy nie był przekroczony limit wychowanków. Ustalono, że dyżury odbywały się w systemie ośmio - lub dziesięcio - lub dwunastogodzinnym, tj. od godziny 14.00 do 22.00, od 8.00 do 20.00, czasami także od 16.00 do 20.00, a dyżury nocne od 22.00 do 8.00.

W poszczególnych analizowanych miesiącach dyżury były prawidłowo obsadzone, zwykle przez jednego wychowawcę, a czasami przez część dyżuru popołudniowego przez dwóch wychowawców jednocześnie. Regułą była natomiast obecność tylko jednego pracownika w porze nocnej oraz w weekendy. Jak zwrócono uwagę na str. 2 niniejszego wystąpienia, Placówka w godzinach przedpołudniowych nie miała zabezpieczonych dyżurów

wychowawczych, co potwierdziły grafiki. Godziną rozpoczęcia najwcześniejszego dyżuru w przypadku wychowawców w ciągu dnia, w tygodniu była godzina 14.00. Inaczej przedstawiała się sytuacja w dni wolne, gdzie zachowana była zasada całodobowości w funkcjonowaniu jednostki. Sytuacje dotyczące przewożenia w godzinach przedpołudniowych dzieci do Placówki Nr 10 na ulicę Borowską są do zaakceptowania jedynie w przypadkach sporadycznych i naprawdę koniecznych, związanych np. z nagłym brakiem zapewnienia wychowankom opieki. W innym razie wpływają one na odczuwanie przez dzieci dyskomfortu, na brak poczucia bezpieczeństwa oraz stabilności środowiska wychowawczego. Jednocześnie, należy podkreślić, że nie ma potrzeby ustanawiać codziennego dyżuru w tych godzinach, gdy nie ma wychowanków w Domu. Natomiast w przypadku systematycznej konieczności przebywania dzieci w Placówce w godzinach przedpołudniowych (np. związanej ze zmieniającym się planem lekcji i późniejszymi wyjściami do szkół lub stanem zdrowia - chorobą), wskazane jest zorganizować pracę jednostki tak, aby zapewnić w tych godzinach opiekę dzieciom na terenie Placówki Nr 3, w ich środowisku.

(dowód: akta kontroli str. 27-45)

Analiza przedstawionej podczas kontroli dokumentacji wykazała, że w Domu była przestrzegana norma § 16 rozporządzenia mówiąca o tym, iż wychowawca kieruje procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci. W Domu jeden wychowawca maksymalnie przypisanych miał 3 wychowanków.

(dowód: akta kontroli str. 24)

Zgodnie z zapisem § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej psycholog lub pedagog sporządza diagnozę psychofizyczną. W kontrolowanej jednostce do opracowywaniem tego dokumentu włączali się także pracownik socjalny i pielęgniarka. Każda z tych osób odpowiadała za właściwy dla siebie obszar. Diagnoza psychofizyczna zwykle powstawała w terminie do trzech miesięcy po przyjęciu dziecka do placówki. Analizowana dokumentacja podopiecznych w tym obszarze potwierdziła powyższe. Diagnozy zawierały informacje o których mowa w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia. Były one systematycznie aktualizowane, po dwóch latach lub w sytuacjach tego wymagających związanych ze zmieniającą się sytuacją dziecka. U wychowanków ze szczególnymi potrzebami, w diagnozach wskazywano na objęcie ich oddziaływaniami ze strony terapeutów. Dla tych dzieci opracowywane były programy terapeutyczne.

(dowód: akta kontroli str. 46-47)

Z treści § 15 ust. 1 rozporządzenia wynika, że po sporządzeniu diagnozy wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka, we współpracy z asystentem rodziny prowadzącym pracę z rodziną dziecka, opracowuje plan pomocy dziecku. W Placówce plany

te zostały opracowane przez wychowawców na podstawie informacji ujętych w diagnozach. Jednocześnie nadmienić należy, że od razu po przyjęciu dziecka do Placówki opracowywany był na podstawie zebranych informacji o dziecku i po rozmowie z nim tzw. „3 miesięczny wstępny indywidualny plan pomocy dziecku”. Ukierunkowuje on pracę z wychowankiem, zanim powstanie właściwy plan. We wszystkich planach znajdowała się adnotacja o braku asystenta rodziny, sporządzona w oparciu o informację przekazaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu, do którego zwracała się Placówka z prośbą o wskazanie takiej osoby.

Modyfikacja planów następowała nie rzadziej niż co pół roku, co było zgodne z § 15 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia, podczas posiedzeń zespołów ds. oceny sytuacji dziecka, na które zapraszani byli każdorazowo przedstawiciele organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Plany zawierały cel główny długoterminowy – jeden z czterech określonych w § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia: powrót do rodziny biologicznej, adopcja, umieszczenie w innej formie pieczy zastępczej lub usamodzielnienie oraz cele szczegółowe krótkoterminowe/długoterminowe i planowane w ich obrębie działania, analizę obszarów funkcjonowania dziecka, o których mowa w § 15 ust. 4 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 48-49,57)

W placówce opiekuńczo-wychowawczej zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 lit. a) – i) rozporządzenia, dla każdego dziecka prowadzi się kartę pobytu zawierającą opis wskazanych obszarów, co też w kontrolowanej jednostce zostało dopełnione. *(dowód: akta kontroli str. 50-51)*

Zatrudnieni w Domu psycholog i pedagog prowadzili dla każdego wychowanka arkusz obserwacji psychologicznych lub pedagogicznych. Wpisy w tych dokumentach były systematyczne, przynajmniej raz w miesiącu. Na odrębnych drukach, w dokumentacji dzieci, odnotowywane były przez specjalistów przeprowadzane z nimi badania oraz ich wyniki. Badania te związane były głównie z opracowywaniem diagnoz psychofizycznych, ich aktualizacją lub wynikały z innych doraźnych potrzeb.

W związku z tym, że wszyscy podopieczni Placówki wymagali różnego typu zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych, objęci zostali pomocą specjalistów, zatrudnionych w Placówce, w tym także terapeuty. Zajęcia powyższe odnotowywane były w kartach udziału w zajęciach prowadzonych przez te osoby. W okresie objętym kontrolą terapeuta prowadził i nadal kontynuuje indywidualną terapię z dwójką podopiecznych Placówki, a z inną czwórką prowadzona krótkotrwała terapia miała na celu obserwację, diagnozę i ocenę funkcjonowania dzieci. Psycholog i pedagog dla każdego dziecka opracowali

indywidualny plan zajęć specjalistycznych, z określeniem częstotliwości spotkań w miesiącu. Przeprowadzone zajęcia opatrzone były stosownym wpisem w dokumentacji dziecka. Psycholog i pedagog są w Placówce codziennie, od poniedziałku do piątku w godzinach dostępnych dla dzieci, tj. przynajmniej trzy razy w tygodniu do późnych godzin popołudniowych, do 19.00 lub 20.00. (dowód: akta kontroli str. 53-56)

Obowiązkiem placówki, zgodnie z § 18 ust.1 pkt 1 rozporządzenia, jest zapewnienie wychowankom wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych i stanu zdrowia. W Placówce jest wyodrębniona kuchnia (wraz z małą spiżarnią), w której swobodnie można przygotować posiłki, co jest zgodne z § 18 ust. 3 pkt 4 rozporządzenia. Menu dekadowe opracowywane jest przez zatrudnionego we WCOW dietetyka, zgodnie z normami żywieniowymi przewidzianymi dla określonego wieku dzieci. Produkty spożywcze są codziennie dostarczane przez firmy zewnętrzne. W Placówce zatrudniona jest osoba, która codziennie oprócz weekendów gotuje obiady i wykonuje drobne czynności porządkowe. Jest ona w godzinach 6.00- 14.00. W dni wolne – soboty i niedziele, obiady są przygotowywane przez wychowanków wraz z wychowawcami. Natomiast śniadania i kolacje są robione zawsze przez podopiecznych również z pomocą wychowawców. W ramach zajęć kulinarnych dzieci uczą się przygotowywać proste posiłki i poznają różne produkty, z tej okazji robią także drobne zakupy żywnościowe. W sumie w Domu jest pięć posiłków: godz. 7.00 - śniadanie I, w szkole śniadanie II, około 14.00 - obiad, 16.00 - podwieczorek, 18.00- 19.00 – kolacja. W dni wolne od nauki śniadania są w nieco późniejszych godzinach, np. około 9.00. W myśl § 18 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia, produkty żywnościowe są dostępne dla dzieci przez całą dobę, jednakże pod nadzorem osób dorosłych. Wychowankowie potwierdzili powyższe w rozmowach z kontrolującymi, jak również możliwość samodzielnego przygotowania posiłku, korzystania z kuchni, otrzymywania różnorodnych potraw, zawsze jednak po uprzednim poinformowaniu osoby dorosłej, wszystkie dzieci chwaliły jakość posiłków cyt.: „*pani kucharka robi dobre jedzenie, są dokładki*”, „*wieczorem mogę sobie wziąć coś z lodówki, do szkoły robię kanapki*”, „*mogę sobie brać kiedy chcę*”, „*sami robimy naleśniki*”, „*lubię kurczaka*”, „*piekarnia przywozi ciasta*”, „*dostęp do jedzenia jest w lodówce, w spiżarni*”, „*był ryż z marchewką i sosem mięsnym, a najbardziej lubię spaghetti, pierogi ruskie, gołąbki*”, „*dostaję do MOS-u paczki*”, „*jak była pani z innego mieszkania to nie pozwoliła mi zjeść jak była cisza nocna, jak są panie stąd to pozwalają, robiliśmy naleśniki wczoraj*”, „*do szkoły biorę owoce, robię sobie kanapki do szkoły*”, „*kolacje sami robimy*”, „*są zupy, drugie dania, jak nie chcę to nie muszę jeść, sama robię śniadania do szkoły z różnymi rzeczami*”, „*jest dostęp do owoców, można sobie*

brać”. W okresie objętym kontrolą nie było w Placówce podopiecznych, którzy wymagaliby ze względów kulturowych czy religijnych specjalnej diety. Nie było także potrzeby zaopatrzenia podopiecznych w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego o których mowa § 18 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia. Z wyboru niektóre wychowanki stosowały dietę wegetariańską, stąd posiłki przyrządzane były w dwóch wersjach. Wobec powyższego można przyjąć, że wyżywienie było właściwie zbilansowane i dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 59-67, 105-116)

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia, placówka powinna umożliwić wychowankom dostęp do opieki zdrowotnej. Z wyjaśnień Dyrektora oraz analizy dokumentacji wynika, że podstawowa opieka medyczna sprawowana była przez Publiczny Ośrodek Zdrowia z ulicy Lipowej 10 i była ona adekwatna do potrzeb dzieci. Wychowanków objęto szczepieniami według kalendarza, badaniami wstępnymi, profilaktycznymi oraz związanymi z diagnostyką w trakcie choroby. Ponadto Placówka jest obsługiwana przez pielęgniarkę zatrudnioną we WCOW, obecną zawsze według potrzeb w jednostce, a zwykle dwa razy w tygodniu. Do obowiązków tego pracownika należy: przygotowywanie leków na cały tydzień dla poszczególnych podopiecznych, realizowanie wizyt lekarskich z dziećmi, sporządzanie tzw. karty leków dla wychowanka, sprawdzanie czystości, rozmowy i pogadanki profilaktyczne grupowe bądź indywidualne, np. dotyczące problemów dojrzewania, antykoncepcji, higieny jamy ustnej i ogólnej, itp. Na dzień kontroli niektóre dzieci przyjmowały przepisane przez lekarzy stałe leki: psychiatryczne 4 dzieci, endokrynologiczne – 3, ginekologiczne - 2 i alergologiczne – 2. Ponadto w okresie objętym kontrolą wychowankowie byli konsultowani w poradniach specjalistycznych: okulistycznej, dermatologicznej, stomatologicznej, laryngologicznej, alergologicznej, chirurgicznej, pulmonologicznej, nefrologicznej, gastroenterologicznej, chorób zakaźnych. W okresie objętym kontrolą dwoje dzieci przebywało także w szpitalu psychiatrycznym.

Leki przechowywane były w apteczce znajdującej się w pokoju wychowawców i wydawane pod nadzorem osób dorosłych. Dzieci nie mają do nich dostępu.

Podopieczni w rozmowach potwierdzili, że w przypadku konieczności są konsultowane z lekarzem, chodzą do Przychodni, podawane są im leki, cyt.: „byłem u dentysty, mam już wszystkie zdrowe zęby”, „na Borowską mnie wożą jak jestem chory i z powrotem przywożą”, „jak mocno chory to leżę w łóżku, jak trochę chory to na Borowską”, „dostaje leki jak jestem chory, wychowawca mi je daje”, „jadę na Borowską jak jestem chory, a jak musiałem leżeć to

wychowawca był ze mną”, „jak jestem chory to jadę na Borowską i oglądam telewizję, dostawałam witaminy i leki”.

Wobec powyższego, Placówka zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 2 - 4 rozporządzenia, zapewniała dzieciom dostęp do opieki zdrowotnej w szerokim zakresie ich potrzeb indywidualnych oraz zaopatrywała w leki, wyroby medyczne, jeśli takie były wymagane. Natomiast rozwiązanie organizacyjne dotyczące przewożenia wychowanków do Placówki na ul. Borowską nie wypełnia standardu, o którym mowa w art. 93 ust. 4 pkt 1 ustawy, mówiącym o tym, iż placówka (w tym przypadku Nr 3), zapewnia dziecku m.in. całodobową opiekę.

(dowód: akta

kontroli str. 68-76)

Wychowankowie zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 10 lit. a) rozporządzenia, realizowali obowiązek szkolny i w zależności od wieku, a także orzeczeń z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych i innych wskazań uczęszczali do:

- Szkoły Podstawowej nr 58 – 6 wychowanków, w tym dwoje w klasach integracyjnych;
- Szkoły Podstawowej przy MOS w Kłodzku/Wałbrzychu – 2 osoby;
- Gimnazjum nr 37 – 2 osoby;
- Szkoły Zawodowej - 2 osoby, w tym jedna przy Zakładzie Poprawczym w Grodzisku Wielkopolskim;
- Liceum Ogólnokształcącego nr 1 we Wrocławiu – 1 osoba.

W okresie objętym kontrolą żaden z wychowanków nie korzystał z indywidualnego nauczania. Wszyscy mieli zapewnioną pomoc w odrabianiu lekcji. Nauka własna, według obowiązującego planu dnia odbywała się codziennie po południu, a w dni wolne według potrzeb. Wychowawcy uczestniczyli w przygotowaniu dzieci do zajęć szkolnych, byli oni także wspomagani przez psychologa i pedagoga oraz w zakresie przedmiotów ścisłych i języków obcych przez wolontariuszy. Na terenie placówek oświatowych, sześcioro dzieci było poddanych oddziaływaniom w różnych zakresach: logopedycznym, wyrównawczym z przedmiotów szkolnych – j. polski, matematyka, języki obce. Dwójkę nadzorował na zajęciach szkolnych nauczyciel wspomagający w klasach integracyjnych, a inna dwójka przebywająca w MOS miała opracowany indywidualny program edukacyjno – terapeutyczny. Jeden z wychowanków uczęszczał na kółko matematyczne ze względu na uzdolnienia w tym kierunku, a inny uczestniczył w socjoterapii na terenie Specjalistycznej Poradni Terapeutycznej. Jak wspomniano na wstępie wystąpienia (str. 5-6) również specjaliści zatrudnieni w Placówce zaangażowani byli w prowadzenie z dziećmi zajęć

o charakterze kompensacyjno – korekcyjnym, terapeutycznym, jednak jak wyjaśniono podczas kontroli, nie dubluje się zajęć wyrównawczych, jeśli dziecko ma je zapewnione przez szkołę. Wobec powyższego Placówka zapewniała wychowankom dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia. *(dowód: akta kontroli str. 78-80)*

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia, placówka ma obowiązek zapewnić wychowankom zaopatrzenie w podręczniki, pomoce i przybory szkolne. Ustalono, że w Domu wszyscy uczniowie byli zaopatrywani w podręczniki przez szkołę, a przez Placówkę, w przypadku, gdy szkoła nie zapewniała podręczników. Przybory szkolne wydawane były dzieciom w dniu rozpoczęcia nauki oraz na początku drugiego semestru i uzupełniane na bieżąco, co także potwierdziły rozmowy z dziećmi, cyt.: „mam wszystkie rzeczy do szkoły, chodzę na zajęcia wyrównawcze z polskiego, angielskiego i matematyki”, „mam przybory i książki”, „chodzę na kółko matematyczne”. *(dowód: akta kontroli str. 78,81,105 - 116)*

W okresie objętym kontrolą Placówka ponosiła opłaty za pobyt dzieci, które przebywały w MOS. Zapewniono im także dowóz samochodem służbowym do tych jednostek, zatem Placówka ponosiła wydatki, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 13 i pkt 14 rozporządzenia. Młodszy wychowankowie uczęszczający do szkół na terenie Wrocławia byli doprowadzani i odprowadzani lub dowożeni przez osoby dorosłe na zajęcia, a starsi (12-14 letni), mogli samodzielnie chodzić do szkół lub dojeżdżać bezpłatną komunikacją miejską.

(dowód: akta kontroli str. 78,83)

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. b) rozporządzenia, placówka opiekuńczo – wychowawcza powinna zapewnić dzieciom zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego. Podczas wizji lokalnej jednostki stwierdzono, że w pokojach podopiecznych znajdowały się przedmioty i sprzęty dostosowane do wieku oraz zainteresowań wychowanków. Były zabawki, gry, przytulanki, dodatkowo w wyposażeniu świetlicy znajdowały się książki, puzzle, gry planszowe, klocki, sprzęt RTV oraz drobny sprzęt sportowy: steppery, hantle, piłkarzyki, małe bramki do rzutów piłką. Ponadto dzieci mogły na boisku szkolnym grać w piłkę nożną, ręczną badmintona, a na pobliskiej górze w czasie zimy zjeżdżać na „jabłuszkach”. Do dyspozycji dzieci były także dwa laptopy i komputer stacjonarny oraz x- box. Większość podopiecznych posiadała swoje telefony komórkowe, z których korzystały również w czasie wolnym. W Placówce w okresie objętym kontrolą zorganizowano wiele zajęć rekreacyjnych:

- realizowano projekt we współpracy z Wrocławskim Parkiem Technologicznym (warsztaty technologiczne, kursy kompetencji miękkich, wdrażanie do rynku pracy, multikulturowość);

- realizowano współpracę z Fundacją Robinson Cruoe (kompetencje miękkie, przygotowanie na rynek pracy);
- realizowano współpracę z firmą Mind Valve (zajęcia z autoprezentacji, kompetencje miękkie);
- wychowankowie uczestniczyli w zajęciach na ścianie wspinaczkowej, na treningach piłki siatkowej, w SKS, w ekstremalnych biegach przełajowych, w Pikniku Sportowym, kibicowali drużynie Śląska Wrocław na Stadionie Wrocław;
- odbyły się zajęcia kulturowe w ramach współpracy z fundacją „Żyj Kolorowo” oraz zajęcia kulinarno – kulturoznawcze we współpracy z EY GDS Poland;
- w ramach profilaktyki zagrożeń współczesnego świata i pierwszej pomocy, odbywały się bloki tematyczne prowadzone przez Straż Miejską;
- zorganizowano wycieczki i wyjazdy kilkudniowe do: Miłkowa, Pogorzeliczy, Sokolików, Trójmiasta oraz w Beskid Śląski;
- brali udział w projektach artystycznych;
- na bieżąco korzystali z atrakcji oferowanych przez miasto: kina, basenów, parku trampolin, teatru lalek.

Przykładowe plany pracy Placówki za miesiące wrzesień, październik, listopad i grudzień 2018 roku obrazują także inne zajęcia, które przeprowadzano w ramach zajęć wychowawczych przez pracowników Domu, np. o tematyce: Poznajemy zabytki Wrocławia, Ważne daty w historii Polski, Kształtowanie zdrowych nawyków żywieniowych, Pierniki z masy solnej, Wieczór magicznych wróżb i zaklęć. Podopieczni w tym zakresie w trakcie rozmów podkreślali, cyt.: „gram na tablecie”, „oglądam TV lub chodzę na gokarty obok stadionu, na boisko, do kina”, „dziś byliśmy na sali zabaw”, „gramy w piłkę, chodzimy na boisko”, „chodzę na ściankę wspinaczkową”, „spotykam się ze znajomymi w weekendy”, „interesuję się piłką nożną”, „chodzimy na wycieczki”, „idziemy na podwórko po szkole”, „byliśmy na sankach”, „gramy na x-boxie”.

(dowód: akta kontroli str. 84-94, 105 - 116)

Rozmowy indywidualne z podopiecznymi potwierdziły, że zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. a) i lit. c) rozporządzenia, dzieci były wyposażone w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku oraz środki higieny osobistej, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb. Środki finansowe na te potrzeby zabezpieczone są według pór roku, których zmiana najczęściej związana jest z nowymi potrzebami odzieżowymi. Ubrania zakupione dla wychowanków odnotowywane były w kartach odzieżowych. Zakupy te dokonywane były najczęściej w obecności dzieci, aby mogły one decydować o ich wyborze.

Starsi wychowankowie otrzymywali środki i dokonywali samodzielnie zakupów. Garderobę uzupełniano na bieżąco. Dzieci nie wnosiły uwag co do odzieży oraz środków czystości i panujących w tym obszarze praktyk. Wskazały, że cyt.: „*kupują mi tutaj, sam sobie wybieram buty, ciepłe rzeczy*”, „*wychowawca kupuje ze mną*”, „*ubrania z placówki mogę sam kupić, od babci też dostaję*”, „*wszystko mam, z wychowawca kupuję*”, „*odzieżówkę tu każdy ma, wychowawcy kupują, jak potrzebuję, idę z panią na zakupy*”, „*podobają mi się moje ubrania, pani Ilona idzie ze mną i kupuje ubrania*”.

(dowód: akta kontroli str. 96-99, 105 - 116)

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, placówka powinna zapewnić wszystkim dzieciom kwotę pieniężną do własnego dysponowania. Jej wysokość nie powinna być niższa niż 1% i nie wyższa niż 8% kwoty odpowiadającej kwocie, o której stanowi art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy. Dokonując analizy przedstawionej podczas kontroli dokumentacji, tj. „Regulaminu kieszonkowego” oraz list wypłat ustalono, że kwota dla wychowanków była nie niższa niż 11 zł. Zwykle kształtowała się w wysokości 30 zł, a za otrzymanie tytułu „wychowanka miesiąca” dziecko otrzymuje kwotę 60 zł. W rozmowach indywidualnych z podopiecznymi potwierdzono informację, że dostają oni kieszonkowe. Wychowankowie potrafili precyzyjnie określić w jakiej wysokości, za co może być zwiększone, a za co można je potrącić do minimum. Wychowankowie kwitują odbiór kieszonkowego na listach wypłat.

(dowód: akta kontroli str. 100-101)

Przedmiotem kontroli była także ocena zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami. Dokonując analizy akt osobowych ustalono, że w okresie objętym kontrolą Placówkę obsługiwało 6 wychowawców, wszyscy zatrudnieni w wymiarze 1 etatu, pedagog - cały etat, psycholog - cały etat, terapeuta – $\frac{3}{4}$ etatu, starsza pielęgniarka - cały etat, pracownik socjalny – cały etat oraz wychowawca koordynator/główny specjalista – cały etat. Wszyscy posiadali kwalifikacje wynikające z art. 98 ust. 1 pkt 1, pkt 2, pkt 3, pkt 4, pkt 6 ustawy oraz złożyli oświadczenia, o których stanowi art. 98 ust. 3 pkt 1 - 4 ustawy. Dyrektor Placówki zatrudniony na pełny etat posiadał kwalifikacje zawodowe o którym mowa w art. 97 ust. 3 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 102-104)

Zgodnie z normą art. 100 ust. 4a ustawy, Dyrektor Placówki w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, winien złożyć do właściwego sądu wnioski o wszczęcie z urzędu postępowania o ponowne wydanie zarządzeń wobec dziecka. W kontrolowanej jednostce regulacja ta dotyczyła sześciorga dzieci i w ich przypadku dopełniono ww. obowiązek. Piątka dzieci z uregulowaną sytuacją prawną została zgłoszona do ośrodka adopcyjnego. Pobyt trójki dzieci nie przekroczył 18 miesięcy, zatem powyższy wymóg jeszcze ich nie dotyczył.

(dowód: akta kontroli str. 24)

Przeprowadzony wywiad sterowany z wychowankami przebywającymi w Placówce miał także na celu zweryfikowanie przestrzegania ich praw w zakresie ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem, w tym naruszania nietykalności cielesnej. W rozmowie z inspektorami brało udział 6 podopiecznych (w sumie przebywa w Placówce na co dzień 12, z pozostałymi nie przeprowadzono rozmowy ze względu na niewyrażenie zgody, pobyty w domach rodzinnych na ferie, nieobecność z powodu praktyk zawodowych). Podopieczni byli chętni do rozmowy, dzielili się swoimi uwagami i opiniami. Opowiedzieli o panujących w Placówce zwyczajach, swoich zadaniach, przyjętych zasadach, stosowanych karach i otrzymywanych nagrodach. Akceptowali je i mieli świadomość, że muszą się im podporządkowywać. Obowiązki przydzielane dzieciom dostosowywano do ich możliwości i rozwoju. W trakcie rozmowy potwierdzili, że podtrzymują kontakty telefoniczne lub osobiste z członkami rodzin, gdy są przez nich odwiedzani lub mają zgodę na przepustki do domu. Wszyscy podopieczni posiadali telefony komórkowe i przez nie głównie kontaktowali się z rodziną, czasami korzystali z telefonu służbowego Placówki.

Starsi wychowankowie (od 13 roku życia) korzystali z możliwości samodzielnych wyjść poza Placówkę. Wszyscy objęci byli kształceniem zgodnym z ich wiekiem lub zainteresowaniami. Dzieci uczestniczyły w atrakcjach organizowanych na terenie szkół w postaci różnych imprez szkolnych, wyjazdów jednodniowych lub kilkudniowych wycieczek, a także organizowanych przez Placówkę. Wychowankowie zaprzeczyli występowaniu przemocy wobec nich samych ani nie byli świadkami przemocy wobec innych, cyt. „*nie boje się nikogo dorosłego, jest bezpiecznie*”, „*dobrze jest*”, „*mam ulubionego wychowawcę, ale inni też są fajni*”, „*nikogo się tu nie boję, koledzy są fajni*”, „*czuję się bezpiecznie, pan T. najfajniejszy*”, „*średnio mi się tu mieszka, bo mogę się spotykać ze znajomymi tylko w weekendy po 4 godziny*”, „*tu jest lepiej niż w innej placówce w której byłem*”, „*wychowawcy robią tort na urodziny, na prezent sam sobie kupuję za 50 zł*”, „*pani M. jest najlepsza, pan T. też jest fajny*”, „*pani pomaga w odrabianiu lekcji*”. Wobec powyższego należy uznać, że Prawa Dziecka w Placówce były przestrzegane.

(dowód: akta kontroli str. 105-116)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym we Wrocławskim Centrum Opieki i Wychowania Placówce Nr 3 we Wrocławiu stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Placówka funkcjonuje niezgodnie z przepisami, na podstawie których otrzymała zezwolenie, nie zapewnia wychowankom w każdej sytuacji całodobowej opieki.

Wobec stwierdzonych powyżej nieprawidłowości wydaje się zalecenie pokontrolne:

1. Należy dostosować czas pracy Placówki Nr 3 do wymogu określonego w przepisach.

Podstawa prawna: art. 93 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz. U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.).

Termin realizacji: niezwłocznie.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j.: Dz. U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.).

Proszę w terminie do dnia 30 kwietnia 2019 roku o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w powyższym wystąpieniu pokontrolnym.

.....
(przewodniczący zespołu kontrolnego)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
.....
ZASTĘPCA WICEMARSZAŁKA
(kierownik komórki do spraw kontroli)
Zdrowia i Polityki Społecznej

.....
(kontroler)

